

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko SP ČR k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s těmito zákony a zákonem o evidenci skutečných majitelů
Č. J.	74/2019
DATUM ZPRACOVÁNÍ	25.7.2019
KONTAKTNÍ OSOBA	Mgr. Ondřej Ferdus
TELEFON	+420725716483
E-MAIL	oferdus@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

K předloženému Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s těmito zákony a zákonem o evidenci skutečných majitelů, uplatňuje Svaz průmyslu a dopravy ČR připomínky zpracované společně s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR).

Samostatně za připomínky SP ČR a AMSP připojujeme připomínky Asociace starožitníků, z.s., které pokládáme rovněž za důležité.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

Číslo připomínky a §	Navrhovaná změna znění (kurziva - nový návrh, bold - doplnění, přeškrtnutí - odstranění)	Připomínka a zdůvodnění
1. § 2 (1) l)	Text § 2, odst. 1, písm. l) navrhujeme nahradit následujícím textem: <i>poskytovatele směnářenských služeb mezi virtuálními měnami a měnami s nuceným oběhem a poskytovatele virtuálních peněženek</i>	Zdůvodnění: Přestože transponovaná 5. AML směrnice řadí mezi povinné osoby pouze poskytovatele směnářenských služeb mezi virtuálními měnami a měnami s nuceným oběhem a poskytovatele virtuálních peněženek (definován jako subjekt poskytující služby, jejichž cílem je ochraňovat jménem klientů soukromé šifrovací klíče za účelem držení, uchování a převodu virtuálních měn), návrh trvá na zachování extenzivní kategorie povinné osoby, jakožto osoby která jako předmět své podnikatelské činnosti kupuje, prodává, uchovává, pro jiného spravuje nebo zprostředkovává nákup nebo prodej virtuální

		<p>měny, případně poskytuje další služby spojené s virtuální měnou. Tj. dle české definici náročná a nákladná AML/CTF regulace dopadá na jakýkoliv subjekt, poskytující podnikatelským způsobem služby související s virtuální měnou, a to bez ohledu na to, zda taková činnost představuje jakékoliv AML/CTF riziko (např. poradenské společnosti, společnosti těžící kryptoměny, společnosti poskytující řešení pro zabezpečení kryptoměn či provozovatelé enterprise DLT řešení, které rovněž pracují s digitálními jednotkami představujícími hodnotu a tedy dle českého AML zákona virtuální měnu.</p> <p>Znění směrnice je přitom ignorováno, a to bez jakéhokoliv reálného zdůvodnění, proč musí být stovky subjektů poskytujících služby související s virtuální měnou vystaveny přísné a nákladné AML/CTF regulaci. Jediným důvodem navrhovatele, jak uvádí v důvodové zprávě, je lakonické konstatování: „Důvodem pro zachování této obecné definice je zejména velmi rychlý až překotný vývoj v oblasti týkající se této komodity a služeb na ně navázaných.“. Navrhovatel tak vychází z paternalistického předpokladu, že jelikož něco v jeho úvahách do budoucna může představovat riziko, a jelikož zákonodárce nestíhá sledovat technologický a ekonomický rozvoj daného odvětví, je lepší preventivně zregulovat vše. Namísto toho, aby se přijímaly zákony, které řeší reálné, existující problémy a potřeby, dává se přednost extenzivní, a i ve světě neobvyklé prevenci, a to i za cenu ochromení celého regulovaného odvětví.</p> <p>Přestože tak návrh platného znění neuvádí, dle důvodové zprávy „Zároveň bude vytvořen registr těchto subjektů [osob poskytujících služby související s virtuální měnou], který povede Finanční analytický úřad, přičemž zápis do tohoto registru bude zákonnou podmínkou pro poskytování služeb spojených s virtuálními měnami.“. Co se týká registru, vychází se z 5. AML směrnice. Transpozice s „podmíněním“ poskytování služeb registrací v kombinaci s českou extrémně širokou definicí povinné osoby poskytující služby související s virtuální měnou, je nicméně opět ochromující pro celý sektor. Toto i shora uvedené preventivní opatření se opět přijímá bez jakéhokoliv zdůvodnění, natožpak analýzy legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Přesněji řečeno, děje se tak navzdory těmto analýzám. Tak například report Mooneyval z prosince 2018 doslova ve vztahu k virtuálním měnám uvádí „The authorities advised that the phenomenon is still not developed and no actual ML case has been detected in relation to virtual currencies.“.</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
--	--	--

<p>2. §4 (8)</p>	<p>V § 4 odst 8 navrhujeme odstranit následující text:</p> <p>~~(8) Osobou poskytující služby spojené s virtuální měnou se pro účely tohoto zákona rozumí osoba, která jako předmět své podnikatelské činnosti kupuje, prodává, uchovává, pro jiného spravuje nebo zprostředkovává nákup nebo prodej virtuální měny, případně poskytuje další služby spojené s virtuální měnou.~~</p>	<p>odstranění navazuje na změnu v § 2 (1) I)</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>3. § 4 (9)</p>	<p>V § 4 odst. 9 navrhujeme následující úpravy textu:</p> <p>(9) Virtuální měnou se pro účely tohoto zákona rozumí ~~elektronicky uchovávaná jednotka, která je~~</p> <p>a) ~~způsobilá plnit platební, směnnou nebo investiční funkci, bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, pokud se nejedná o~~</p> <p>1. ~~zaknihovaný cenný papír, investiční nástroj, nebo peněžní prostředek podle zákona o platebním styku,~~</p> <p>2. ~~prostředek podle § 3 odst. 3 písm. e) bodu 4 až 7 zákona o platebním styku, nebo~~</p> <p>3. ~~prostředek, kterým je prováděna platba podle § 3 odst. 3 písm. e) zákona o platebním styku, nebo~~</p> <p>b) ~~prostředkem podle písmene a) bodu 2 a kterou lze v konečném důsledku zaplatit pouze za úzce vymezený okruh zboží nebo služeb, který zahrnuje elektronicky uchovávanou jednotku podle písmene a).~~</p> <p><i>elektronicky uchovávaná jednotka bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, a která není peněžním prostředkem podle zákona o platebním styku, ale je přijímána jako</i></p>	<p>Návrh novely zavádí zcela novou definici virtuální měny. Zatímco transponovaná 5. AML směrnice definuje virtuální měnu jako: “digitální reprezentace hodnoty, která není vydána či garantována centrální bankou ani orgánem veřejné moci, není nutně spojena se zákonně stanovenou měnou a nemá právní status měny či peněz, je však fyzickými nebo právními osobami přijímána jako prostředek směny a může být elektronicky převáděna, uchovávána a obchodována;” návrh novely definuje virtuální měnu zcela odlišně.</p> <p>Jediným důvodem pro změnu definice virtuální měny je dle navrhovatele zajištění souladu s doporučením FATF č. 15. Uvedené doporučením mezinárodní organizace FATF 2012, v aktualizované podobě z října 2018, nicméně vůbec nepracuje s pojmem s virtuální měna, ale s pojmem virtuální aktiva. Chce-li navrhovatel navzdory transponované 5. AML směrnice vztáhnout AML zákon i na jiná kryptoaktiva (virtuální aktiva), musí nejprve změnit terminologii virtuální měny. V opačném případě bude zákon za virtuální měnu označovat, aktiva, která nemají s pojmem měna pranic společného. Zmatek se tímto vytvoří nejen lokálně v České republice, ale i v rámci veškerých mezinárodních regulatorních i podnikatelských vztahů.</p> <p>Přistoupí-li navrhovatel k takovému rozšíření aplikace AML zákona, navrhujeme, aby tak učinil obecnou definicí virtuálních aktiv, a to např. po vzoru FATF, jako „elektronicky uchovávaná jednotka, která představuje hodnotu, a která je způsobilá být elektronicky obchodovaná nebo převáděná, a může být využita pro platební nebo investiční účely.“.</p> <p>Přestože FATF doporučení z definice virtuálních aktiv výslovně vyjímá elektronické peníze a investiční nástroje regulované jinými doporučeními, nevidíme potřebu takovouto výjimku konstruovat.</p>

	<p><i>platba za zboží nebo služby i jinou osobou odlišnou od jejího emitenta</i></p>	<p>Tím spíše nepovažujeme za toto za vhodné, když navrhovatel zdánlivě dosahuje svého cíle konstrukcí 7 výjimek (jmenovitě (i) zaknihovaný cenný papír, (ii) investiční nástroj, (iii) peněžní prostředek podle zákona o platebním styku, (iv) prostředek podle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 4 zákona o platebním styku, (v) prostředek podle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 5 zákona o platebním styku, (vi) prostředek podle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 6 zákona o platebním styku, (vii) prostředek podle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 7 zákona o platebním styku, aby hned v písm. b) vytvořil výjimku z jedné z uvedených výjimek. Nadto tato výjimka z výjimky, která nemá jakoukoliv vazbu na údajně implementované doporučení FATF č. 15, a její smysl zůstává bohužel kryptický i po prostudování zvláštní části důvodové zprávy, která se ustanovení relativně rozsáhle věnuje.</p> <p>Navrhovatel tak namísto sjednocení definice s nadřazeným evropským právem, 5. AML směrnici, vytváří zcela novou definici, která nekoresponduje ani s evropským právem, ani s doporučením FATF. Zejména však navrhovaná těžkopádná definice do budoucna neodvratně vyvolá řadu výkladových sporů a nejasností. Nadto v situacích, kdy řada virtuálních aktiv ve skutečnosti bude naplňovat definici investičních nástrojů nebo elektronických peněz, jak již dnes potvrzuje Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) vznikne terminologický i regulatorní galimatyáš. Navrhujeme ponechat současnou definici.</p> <p>Tyto připomínky jsou zásadní</p>
<p>4.</p> <p>§ 5 b) 2.</p>	<p>Text § 5 odst. 1 písm. b), 2 navrhujeme následující doplnění:</p> <p>Údaje ke zjištění a ověření totožnosti každé fyzické osoby, která je členem jejího statutárního orgán</p>	<p>Použití jednotného čísla považujeme za nepraktické a nejasné, zvláště když zákonodárce v písm. a) používá obrat „všechna jména a příjmení“</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>5.</p> <p>§ 7 (1)</p>	<p>V § 7 odst. 1 navrhujeme upravit text následovně:</p> <p>(1) Povinná osoba provede identifikaci klienta nejpozději tehdy, kdy je zřejmé, že hodnota obchodu překročí částku ~~1 000~~ 10 000 EUR, pokud tento zákon dále nestanoví jinak.</p>	<p>Požadujeme, aby limit pro splnění zákonných podmínek byl dán do souladu se směrnici, a to do výše 10.000 EUR. Ponechání stávajícího limitu pro prodeje ve výši 1 000 EUR a pro nákupy a komise ve výši 1 Kč (nově tedy přes obchodní vztahy) považujeme za výrazný projev negativního prvku, tzv. Gold-platingu, a to zvláště když jsou rozdíly natolik výrazné.</p> <p>Stanovená částka 10.000 EUR se potom podobá částce 270.000 Kč podle zákona o omezení plateb v hotovosti a vymyká se tak běžným nákupům v obchodě. Proto je i administrativní kolek takových plateb náročnější, probíhá v delším časovém úseku, zpravidla v jiných prostorách než běžná provozovna, popř. mimo</p>

		<p>otevírací hodiny bez přítomnosti dalších osob a identifikace a kontrola je tak administrativně zvládnutější. Navíc klienti hradící takové částky už jsou více zorientováni v dané problematice už jen z hlediska bankovního dozoru, a proto jim až tak nevadí tuto proceduru navíc podniknout. U částek 1000 EUR však platí, že administrativní zátěž s ohledem na takto nízké částky je nepřiměřená.</p> <p>Důvodová zpráva uvádí, že činnost těchto povinných osob již byla v minulosti vyhodnocena jako natolik riziková, aby zde žádný spodní limit nebyl uplatňován.</p> <p>Z pozice Asociace starožitníků z.s., která pořádá a vyhodnocuje veletrhy s tímto zbožím, nebyla v podstatě zaznamenána v podmínkách České republiky žádná rizikovost z hlediska praní špinavých peněz, a to zejména při takových malých částkách. Zato vnímá, že trh se starožitnostmi je u nás na tak špatné úrovni, že si Asociace starožitníků nedovede představit práť špinavé peníze na tomto trhu. Předměty jsou málo likvidní, a dokonce i kdyby případný pachatel nakoupil a následně prodával věci i za polovinu původní hodnoty, musel by vyvinout velké úsilí, aby se mu to vůbec povedlo. Tvrzení, že pod částky 10.000 EUR existuje významné riziko, nemá podle Asociace starožitníků oporu v objektivní realitě</p> <p>Pokud Česká republika půjde cestou zpřísňování i této evropské normy, hrozí odliv obchodů mimo její území (zejména v příhraničních oblastech) a znevýhodnění českých obchodníků se starožitnostmi.</p> <p>Důležitou skutečností je i to, že podle nám dostupných informací žádná ze zemí EU nemá, ani se nechystá přijmout směrnici na úrovni spodní hranice, tj 1 000 EUR, ale spíše na úrovni vrchní hranice 10 000 EUR, a to i z důvodu, že ve velkém množství údajů a drobných bezvýznamných nákupech se pak ztratí podstatné informace o velkých podezřelých částkách. 1 000 EUR platných dosud v naší legislativě budí tedy úžas i u zahraniční klientely.</p> <p>I když je na každé členské zemi, jak zákon implementuje, měla by být snaha o vytvoření podobného prostředí, aby se občané EU dokázali v legislativě orientovat a obchodníci měli rovné konkurenční prostředí.</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
--	--	---

<p>6. § 8 (2) b</p>	<p>V textu § 8, odst. 2, písm. b) navrhujeme odstranit výraz „v rozsahu“ následovně</p> <p>právníčkou osobou, povinná osoba identifikační údaje zaznamenaná a ověří z dokladu o existenci právnické osoby získaného z důvěryhodného zdroje a způsobem ~~v rozsahu~~ podle písmene a)</p>	<p>Rozsah“ je určen § 5. §8 odst. 2 písm. a) určuje spíše „způsob“</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>7. §8 (10)</p>	<p>Klient poskytne povinné osobě informace, které jsou k provedení identifikace nezbytné, včetně předložení příslušných dokladů. Pokud je klientem svěřenský fond, informuje osoba jednající za klienta o této skutečnosti povinnou osobu. Povinná osoba je oprávněná může pro účely tohoto zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace k naplnění účelu tohoto zákona, a to i bez souhlasu klienta.</p>	<p>Navrhované znění nezohledňuje potřebu výslovně zavést oprávnění povinné osoby pořizovat kopie předložených dokladů i bez souhlasu klienta, na niž je dlouhodobě upozorňováno. V nynější situaci je právní úprava vykládána, a to i oficiálním stanoviskem Úřadu pro ochranu osobních údajů, tak, že k pořízení kopií je nezbytný souhlas klienta. Takový souhlas klienti ovlivnění vypjatou veřejnou diskuzí o ochraně osobních údajů odmítají udělit.</p> <p>Navrhujeme tedy poslední větu upravit následovně:</p> <p>„Povinná osoba ~~může~~ je oprávněná pro účely tohoto zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace k naplnění účelu tohoto zákona, a to i bez souhlasu klienta.“</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>8. § 8 (2) c</p>	<p>V § 8 (2) b navrhujeme odstranit výraz „v rozsahu“ jak následuje:</p> <p>svěřenským fondem, povinná osoba identifikační údaje zaznamenaná a ověří z dokladu o existenci svěřenského fondu získaného z důvěryhodného zdroje a ~~v rozsahu~~ způsobem podle písmene a)</p>	<p>„Rozsah“ je určen § 5. §8 odst. 2 písm. a) určuje „způsob“</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>9. § 8a (2)</p>	<p>§ 8a odst. 2 navrhujeme odstranit následující text:</p> <p>(2) ~~Prostředek pro elektronickou identifikaci podle odstavce 1 musí splňovat technické specifikace, normy a postupy pro vysokou úroveň záruky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím~~</p>	<p>Nově navržený proces „elektronické identifikace“ nezjednoduší proces identifikace osoby bez fyzické přítomnosti klienta. Umožňuje elektronickou identifikaci podle nařízení EIDAS, tzn. pokud má někdo OP s čipem nebo nějaký jiný způsob elektronické identifikace, může tuto identifikaci využít také pro identifikaci podle AML zákona. Tato možnost v budoucnu vyřeší identifikaci na dálku, ovšem momentálně to lze uplatnit na relativně úzký okruh osob. Sice zavádí elektronickou identifikaci, ale připouští</p>

	<p>minimální technické specifikace, normy a postupy pro úroveň záruky prostředků pro elektronickou identifikaci a být vydáván a používán v rámci kvalifikovaného systému podle zákona o elektronické identifikaci.</p> <p>A nahradit jej následovně:</p> <p><i>“Prostředek pro elektronickou identifikaci podle odstavce 1 musí být vhodný k ověření totožnosti a musí vykazovat rovnocennou úroveň bezpečnosti jako ověření dokumentů předložených na místě.”</i></p>	<p>jen prostředky podle eIDAS, nikoli videoidentifikaci, selfie a podobně. Stále tedy budeme v citelné konkurenční nevýhodě proti službám jako Revolut apod.</p> <p>Uvedené ustanovení naopak zcela znemožňuje využití pro povinné osoby při běžném obchodním styku, když se omezuje výhradně na využití kvalifikovaných systémů. Ty však využívají max. jednotky procent běžné populace. Ustanovení zcela vylučuje moderní a v řadě zemí užívané metody online identifikace prostřednictvím video hovoru, nebo jiným vhodným způsobem, který by byl považován za identifikaci odpovídající fyzické přítomnosti osoby a který by vykazoval rovnocennou bezpečnost a průkaznost ověření osoby.</p> <p>Lze si představit možné řešení v podobě video identifikace (nebo pomoci selfie a biometrických prvků), v jejímž průběhu by došlo k prezentaci dokladu totožnosti. Prováděcím předpisem by pak byly stanoveny požadavky na kvalitu videa, a na způsob prezentace dokladu totožnosti. Tento způsob identifikace je jednoduchý pro spotřebitele, neboť základní podmínky pro uspokojivé rozlišení splňuje naprostá většina běžně dostupných kamer v PC, tabletech i smartphonech. Směrnice možnost takové vnitrostátní úpravy umožňuje. Podrobnosti vztahující se k provádění identifikace tímto způsobem by následně byly upraveny v příslušném metodickém pokynu.</p>
--	---	---

<p>10. § 11 odst. 7</p>	<p>Text § 11 odst. 7 navrhujeme upravit následovně:</p> <p>(7) Povinná osoba může postup podle § 8 odst. 1 až 4 nahradit provedením identifikace fyzické osoby, která je klientem, nebo fyzické osoby jednající za klienta, jestliže</p> <p>a) klient, který je</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. fyzickou osobou, zašle povinné osobě kopie příslušných částí příslušných částí průkazu totožnosti a nejméně jednoho dalšího podpůrného dokladu, z nichž lze zjistit identifikační údaje příslušné fyzické osoby, druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti pořízené způsobem uvedeným v § 10 odst. 4, 2. právnickou osobou, zašle povinné osobě doklad o své existenci a své identifikační údaje, neb 3. svěřenským fondem, zašle povinné osobě doklad o své existenci a své identifikační údaje, <p>b) v případě, že za klienta jedná jiná osoba, klient zašle kopie dokladů podle písmene a) bodu 1 fyzické osoby oprávněné jednat za něj v daném obchodu nebo obchodním vztahu a oprávnění této fyzické osoby k jednání za klienta,</p> <p>c) povinná osoba zaznamenaná a ověří údaje a oprávnění zasláné podle písmen a) a b),</p> <p>d) povinná osoba uzavře s klientem o tomto obchodu nebo obchodním vztahu smlouvu, jejíž obsah bude zaznamenan v textové podobě,</p> <p>e) klient hodnověrným způsobem prokáže existenci platebního účtu vedeného na jeho jméno u úvěrové instituce nebo u zahraniční úvěrové instituce působící na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský</p>	<p>Podmínky převzetí identifikace navrhovaných v § 11 odst. 7 písm. b), d) a e). Úpravy současného textu § 11 odst. 7 prakticky znemožňují použití institutu převzetí identifikace. To by mělo významné dopady na finanční instituce nabízející své služby online a vedlo by k ohrožení významné části tzv. fin-tech sektoru.</p> <p>K písm. b):</p> <p>Nově je v písm. a), bod 1. doplněn odkaz na §8 odst. 2 písm. a), který mimo vyžadovaných údajů obsahuje také požadavek na ověření shody podoby s vyobrazením v průkazu totožnosti. Dle důvodové zprávy jsou sice přípustné podpůrné doklady, které neobsahují identifikační údaje v takovém rozsahu jako průkaz totožnosti, přičemž by však podpůrný doklad měl obsahovat vyobrazení držitele. Může se jednat například o řidičský průkaz, zaměstnanecký průkaz nebo průkaz studenta. Dle aktuální praxe výčet možných podpůrných dokladů neodpovídá tomu, co jsou schopni reálně klienti doložit a co mají k dispozici, neboť všechny tyto uvedené doklady se vydávají buď na žádost klienta, nebo za splnění daných podmínek (např. řidičský průkaz), nebo daný doklad klient z podstaty tohoto dokladu nemusí nebo nemůže mít k dispozici (např. průkaz studenta). Uvedený požadavek tudíž například zcela vyřazuje osoby bez řidičského průkazu a nebude možné jej nahradit jiným dokladem, který má k dispozici každá osoba (např. rodný list, nebo karta pojištěnce). Navíc, bude-li někdo falšovat jeden doklad s vyobrazením podobizny, může podobně snadno falšovat i doklady dva.</p> <p>Pokládáme za nevhodné a z hlediska spolehlivosti identifikace nadbytečné, aby podpůrný doklad musel obsahovat vyobrazení držitele. Navrhujeme zachovat původní znění.</p> <p>K písm. d)</p> <p>elektronickými prostředky lze obsah smlouvy zaznamenávat i jinými způsoby (video, hlas).</p> <p>K písm. e)</p> <p>Návrh v kontextu s důvodovou zprávou předpokládá doložení existence platebního účtu hodnověrným způsobem, přičemž za hodnověrné prokázání důvodová zpráva připouští: „zejména elektronické výpisy opatřené kvalifikovanou elektronickou pečeti dotyčné úvěrové instituce nebo služba informování o platebním účtu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. l) zákona o platebním styku“. Je nezbytné upozornit, že elektronické výpisy opatřené kvalifikovanou elektronickou pečeti nejsou a nelze očekávat, že budou, tržním standardem dostupným pro klienty. Výklad zákona</p>
-----------------------------	--	--

	<p>prostor,</p> <p>f) první platba z této smlouvy se uskuteční prostřednictvím účtu podle písmene a) bodu 2 a</p> <p>g) umožňuje-li to daný platební systém, bude tuto platbu doprovázet informace o účelu identifikace a označení povinné osoby, spolu se jménem a příjmením fyzické osoby, která dala platební příkaz k provedení platby podle písmene f); je-li klientem fyzická osoba, za kterou nejedná jiná osoba, a odůvodňuje-li to hodnocení rizik podle § 21a, není třeba zasílat kopii podpůrného dokladu podle písmene a) bodu 1, doprovází-li platbu tato informace</p>	<p>podle důvodové zprávy by pak mohl až znemožnit uzavírání obchodního vztahu bez fyzické přítomnosti klienta. Dle současného komentáře postačí jako doklad existence účtu navíc čestné prohlášení klienta.</p> <p>Navrhujeme přepracovat důvodovou zprávu tak, aby výklad v ní podaný odpovídal realitě a možnostem finančního trhu.</p> <p>K písm. f): Podmínka, aby první platba byla provedena z účtu klienta na účet povinné osoby, významně zasahuje do běžného modelu poskytování služeb např. poskytování leasingů, záruk, úvěrů, peněžních půjček, pojišťovny, peněžního makléřství apod. Nepokládáme za nutné, aby klient zasílal první platbu, pokud obsahem služby je poskytnutí např. finančních prostředků klientovi, který až poté hradí pravidelné měsíční splátky. Taková povinnost by významně zasáhla do podnikatelské činnosti mnoha subjektů, nutila je k nákladným změnám celého procesu a snížila klientovo pohodlí při využívání těchto služeb. Nehledě na to by mohlo dojít ke snížení konkurenceschopnosti finančních institucí usazených v ČR na evropském trhu. V důvodové zprávě se uvádí, že se touto změnou „vylučuje riziko, že na straně klienta dojde k přehlédnutí nebo ignoraci příchozí kontrolní platby“. Z praxe nevidíme žádný důvod, proč by samotnou kontrolní platbou nemohlo být poskytnutí prostředků z úvěrové smlouvy na účet uvedený v úvěrové smlouvě, který je prokazatelně veden na jméno dané osoby.</p> <p>K písm. g):</p> <p>Požadavek na doprovodné informace k první platbě považujeme za tak problematický, že zcela diskvalifikuje celý institut převzetí identifikace:</p> <p>- Poskytovatel nemá možnost ovlivnit splnění dané podmínky – celý institut je tak velmi nespolehlivý a může vést k velmi negativní zákaznické zkušenosti</p> <p>Kritickou překážku povinná osoba shledává v tom, že povinnost plnění podmínek tohoto písm.) a odstavce leží právě na povinných osobách. Toto ustanovení ovšem přenáší povinnost identifikace na klienta, přičemž jediná nápomoc, kterou povinná osoba může poskytnout, je vysvětlivka nebo poučení adresované klientovi. Ovšem musíme brát v potaz průměrného spotřebitele, který nebude mít zájem nebo schopnost zapsat takovou poznámku k jeho platbě. Současně by povinná osoba byla v nejistotě, zda byly naplněny podmínky tohoto ustanovení a náhodou neporušila povinnost identifikace a kontroly klienta. Nepokládáme za přiměřené, aby klient nesl povinnost, se kterou</p>
--	--	---

		<p>mu povinná osoba nemůže příliš pomoci, protože platební příkaz včetně tímto ustanovením vyžadovaných údajů musí provést klient. Z naší praxe nemáme poznatky nasvědčující tomu, že by nebyla zřejmá souvislost mezi první platbou a uzavřením konkrétního obchodního vztahu.</p> <p>- Poskytovatel musí mít přehled o všech platebních systémech, aby dokázal vyhodnotit, co za údaje má platbu provázet. Platební systém definuje zákon o platebním styku jako systém s jednotnými pravidly, který slouží k provádění, zúčtování nebo vypořádání platebních transakcí. Platební systém může provozovat i jakákoliv platební instituce, instituce elektronických peněz; spadá zde i systém s neodvolatelností zúčtování.</p> <p>Platebních systémů může tedy vzniknout větší množství a současně se mohou měnit jejich podmínky, které budou v lepším případě upravovat, zda platbu může „doprovázet informace o účelu platby, včetně informace o účelu identifikace a označení povinné osoby, spolu se jménem a příjmením fyzické osoby.“ Na povinnou osobu to klade nespílitelné požadavky toho, aby si sama vedla evidenci platebních systémů a pravidelně udržovala popis toho, zda tento systém naplňuje podmínky podle písm. e). V opačném případě by povinná osoba nedokázala zjistit, zda platební systém větu typu „identifikace – zákon 253/2008 Sb., otevření běžného účtu u banky B, Jan Novák“, umožňuje a nikdy by nemohla použít tento typ převzaté identifikace.</p> <p>Tyto připomínky jsou zásadní</p>
<p>11. § 12 (4)</p>	<p>Službu informování o platebním účtu a službu nepřímého dání platebního příkazu lze poskytovatelem této služby v rámci postupu podle § 11 odst. 7 poskytnout i přes to, že tento poskytovatel u klienta ~~doposud~~ neprovedl první identifikaci, a to výlučně za účelem provedení první identifikace jeho klienta.</p>	<p>K § 12, odst. 4</p> <p>Pokud se tím zákonodárce snaží zabránit zneužívání tohoto institutu pro získání neoprávněného prospěchu a klamání klientů, povinná osoba upozorňuje, že již existují vhodné nástroje (např. zákaz nekalých obchodních praktik) a je na státních úřadech, aby tyto praktiky řešily, když jim jsou, jak vyplývá i z důvodové zprávy, známy.</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>

<p>12. § 51</p>	<p>Navrhujeme odstranit celý § 51</p> <p>~~Opakovaným spácháním přestupku se rozumí spáchání přestupku pachatelem během 12 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, z něhož byl obviněný uznán vinným.~~</p>	<p>Dle názoru povinné osoby se nejedná o přiměřené posouzení opakovanosti přestupku vzhledem k navrhovaným vysokým pokutám za přestupek. Mělo by se jednat o opakovanost vícečetnou, pouhé dva stejné přestupky nemohou představovat takové porušení jako přestupek spáchaný soustavně nebo závažným způsobem se stejně vysokou vyjádřenou závažností podle pokuty.</p> <p>Povinná osoba doplňuje, že je nutné zajistit, aby nedocházelo k „dělení“ zjištěných přestupků tak, aby došlo k tomu, že by se jednalo o „opakovaný“ přestupek.</p> <p>Současně povinná osoba upozorňuje, že jeden přestupek se může obsahově vztahovat na více protiprávních jednání povinné osoby. Např. nesplnění povinnosti identifikace klienta jednou v podobě porušení § 7 odst. 1 a podruhé porušení § 8 odst. 7 zákona, přitom stále se bude jednat o přestupek podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona. Jedná se o dvě rozdílná porušení, byť v rámci jednoho zákonného přestupku, které by ovšem byly posuzovány jako stejně jako opakované porušení. V takovém případě by tedy povinná osoba byla pokutována mnohonásobně vyšší pokutou za typově jiná protiprávní jednání.</p> <p>Povinná osoba dále upozorňuje, že tento postup neumožňuje správní uvážení s ohledem na nápravu nedostatku již během prvního řízení o přestupku s tím, že povinná osoba i přesto byla uznána vinnou. V takovém případě zcela absentuje taková společenská škodlivost, aby byla ústavně odůvodnitelná pokuta až do výše 10 % čistého ročního obrátu.</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>
<p>13. Příloha č. 4 ŽIVNOST VOLNÁ bod 81</p>	<p>V příloze č. 4 k zákonu č. 455/1991 Sb. navrhujeme doplnit bod 81 v následujícím znění:</p> <p><i>Poskytovatele směnářských služeb mezi virtuálními měnami a měnami s nuceným oběhem a poskytovatele virtuálních penězének</i></p>	<p>Jméno živnosti by nemělo obsahovat jméno zákona. V okamžiku, kdy bude jiný zákon upravovat též poskytování služeb spojených s virtuální měnou tak bude další živnost? Poskytování služeb spojených s virtuální měnou jasně definuje, čeho se živnost týká. Dále bude problematické vycházet s bankami v česku i v zahraničí, když v názvu živnosti bude boj s financováním terorismu.</p> <p>Tato připomínka je zásadní</p>

Asociace starožitníků, z.s. požádala o podporu při uplatnění následujících připomínek:

Asociace starožitníků z.s.	Připomínky
	<p>Zásadní připomínky:</p> <p>1. Obecná připomínka</p> <p>Požadujeme, aby v zákoně byly stanoveny výjimky z povinností identifikace a kontroly v případech plateb, které jsou jinak dohledatelné, aniž by se musela klást tato zátěž na obchodníky. Jedná se zpravidla o bezhotovostní platby (z účtu na účet), či platby kartami. Pokud FAÚ argumentuje tím, že existují anonymní karty, tak toto nepovažujeme za problém obchodníků, který by se na ně měl přenášet.</p> <p>V tomto se plně odkazujeme na Nález Ústavního soudu PL. ÚS 26/16-1, a to zejména bod 96, kdy stejně jako část zákona o elektronické evidenci tržeb byla shledána protiústavní na základě testu proporcionality, tak i AML zákon by měl být podroben stejnému testu. Jsme přesvědčení, že zachováním stávajícího znění by z takového testu stejně tak vyšlo, že i AML zákon je protiústavní.</p> <p>2. Hodnota obchodu - § 7</p> <p>Požadujeme, aby limit pro splnění zákonných podmínek byl dán do souladu se směrnicí, a to do výše 10.000 EUR. Ponechání stávajícího limitu pro prodeje ve výši 1000 EUR a pro nákupy a komise ve výši 1 Kč (nově tedy přes obchodní vztahy) považujeme za výrazný projev negativního prvku, tzv. Gold-platingu, a to zvláště když jsou rozdíly natolik výrazné. Zejména pro oblast prodejů se jedná o destruktivní úpravu, jak je uvedeno v úvodu. Stanovená částka 10.000 EUR se potom podobá částce 270.000 Kč podle zákona o omezení plateb v hotovosti (mimo jiné Asociace nechápe proč s ohledem na přísnou AML úpravu tento zákon stále ještě v národní úpravě existuje) a vymyká se tak běžným nákupům v obchodě. Proto je i administrativa kolem takových plateb náročnější, probíhá v delším časovém úseku, zpravidla v jiných prostorách než běžná provozovna popř. mimo otevírací hodiny bez přítomnosti dalších osob a identifikace a kontrola je tak administrativně zvládnutější. Navíc klienti hradící takové částky už jsou více zorientováni v dané problematice už jen z hlediska bankovního dozoru, a proto jim až tak nevadí tuto proceduru navíc podniknout. U částek 1000 EUR však platí to, co je v úvodu výše, tj. administrativní zátěž s ohledem na takto nízké částky je nepřiměřená.</p> <p>Důvodová zpráva uvádí, že činnost těchto povinných osob již byla v minulosti vyhodnocena jako natolik riziková, aby zde žádný spodní limit nebyl uplatňován. Takové tvrzení považujeme za absurdní. Z pozice Asociace, která má zastoupeny obchodníky se starožitnostmi přímo ve svém prezídiu a pořádá a vyhodnocuje veletrhy s tímto zbožím, jsme v podstatě nezaznamenali v podmínkách České republiky žádnou rizikovost z hlediska praní špinavých peněz, a to zejména při takových malých částkách. Zato vnímáme, že trh se starožitnostmi je u nás na tom na tak špatné úrovni, že si nedovedeme představit práť špinavé peníze na tomto trhu. Předměty jsou málo likvidní a dokonce i kdyby případný pachatel nakoupil a následně prodával věci i za polovinu původní hodnoty, musel by vyvinout velké úsilí, aby se mu to vůbec povedlo. Tvrzení, že pod částky 10.000 EUR existuje významné riziko, nemá podle nás oporu v objektivní realitě.</p>

Pokud Česká republika půjde cestou zpřísnování i této evropské normy, hrozí odliv obchodů mimo její území (zejména v příhraničních oblastech) a znevýhodnění českých obchodníků se starožitnostmi.

Důležitou skutečností je i to, že podle nám dostupných informací žádná ze zemí EU nemá, ani se nechystá přijmout směrnici na úrovni spodní hranice, tj 1000 Euro, ale spíše na úrovni vrchní hranice 10000, a to i z důvodu, že ve velkém množství údajů a drobných bezvýznamných nákupech se pak ztratí podstatné informace o velkých podezřelých částkách. 1000 Euro platných dosud v naší legislativě budí tedy úžas i u zahraniční klientely.

I když je na každé členské zemi, jak zákon implementuje, měla by být snaha o vytvoření podobného prostředí, aby se občané EU dokázali v legislativě orientovat a obchodníci měli rovné konkurenční prostředí.

3. Umělecké dílo - § 2 odst. 1 písm. i)

V. směrnice zavádí pojem "works of art", což je do české verze přeloženo jako umělecké dílo. Tento pojem ale neodpovídá stávajícímu znění, které zahrnuje kulturní památky nebo předměty kulturní hodnoty (souhrnně někdy označovány jako kulturní statky). Jedná se spíše o pojem používaný v autorském právu a představuje tvůrčí činnost autora. Množiny kulturních statků a uměleckých děl se mohou prolínat, nejsou však stejné.

Důvodová zpráva uvádí, že směrnice rozšiřuje stávající znění zákona, nicméně její transpozice je v návrhu novely neúplná a v souladu s právem EU je třeba zákon ještě více rozšířit.

Proto žádáme, aby okruh předmětů pro povinné osoby byly buď změněn, anebo rozšířen o umělecká díla nespádající do množiny kulturních statků. Jedná se především o nová díla, když např. obraz pokud má být označen předmětem kulturní hodnoty, musí být dán i jeho stářím, zatímco obraz jako work of art spadá pod tento pojem bez ohledu na jeho stáří. S ohledem na naši jinou připomínku o zpřísnování národní legislativy oproti evropské by bylo možná vhodnější, aby kulturní statky a použité zboží bylo nahrazeno uměleckými díly.

Pojem uměleckého díla neboli "works of art" by měl být využit z právní úpravy DPH, a to buď odkazem na národní zákon o DPH (příloha 4 písm. A) popř. evropskou směrnicí 2006/112 (ANNEX IX - Part A). Podle informací, které má Asociace k dispozici, se tento pojem řeší i v jiných členských státech a odkaz na směrnici o DPH se zdá být obecně schůdnou cestou.

4. Povinné osoby - § 2 (obecně)

V návaznosti na předchozí připomínku stejně tak požadujeme rozšířit okruh povinných osob tak, aby AML povinnosti pokrývaly i obchodníky s alternativním zbožím ke starožitnostem. Pokud by však došlo k nahrazení pouze za umělecká díla, tato připomínka by nemusela být nakonec relevantní (s ohledem na shodné znění se směrnicí, za což se přikláníme). Nehledě na to, stávající stav je značně diskriminující pro naše členy, jelikož pouze předměty kulturní hodnoty a kulturní památky (a také použité zboží) jsou zatíženy administrativní AML zátěží. Jako Asociace bychom uvítali, kdyby tyto povinnosti nedopadaly ani na nás a ani na ostatní, ale za současného stavu je trh značně nevyvážen. Jak výše uvádíme, existují reálné případy, kdy potenciaální zákazník odmítl koupit předmět z toho důvodu, že po něm byl vyžadován občanský průkaz. Několikrát k tomu i uvedl, že si raději půjde koupit novou věc někam

jinam, že tam po něm nic nechťejí.

Tímto máme na mysli i jiné předměty, než umělecká díla, tj. nové šperky, hodinky, dekorativní předměty apod. Je totiž řada případů, kdy se zákazník nerozhoduje podle historické hodnoty předmětu, ale spíše podle dekorativních účelů (tedy laik). Potom takový nevyvážený stav značně diskriminuje naše členy a měl by být narovnan rozšířením povinných osob.

Jako vedlejší efekt takové změny bude i rozšíření povědomí o AML problematice mezi širší počet adresátů.

5. Identifikační údaje - § 5

Reálně při uzavírání obchodů v provozovně je byt s určitou časovou náročností možné zaznamenat údaje u fyzických osob. U právnických osob je to již složitější, neboť je zapotřebí zaznamenat údaje dostupné z veřejných zdrojů a ne každá provozovna má přístup k internetu. Zpravidla ale zjistí údaje podle písm. b) bodu 1, nicméně podle bodu 2 a 3 se jedná již o složitější údaje, byt budou třeba dostupné na webu nebo po získání přístupu do příslušného registru. Jedná se již o složitější vyhledávání a toto není možné reálně v provozovně na pultě provádět.

Co se myslí oním důvěryhodným zdrojem podle § 7?

Nerozumíme (ani z důvodové zprávy), proč dochází k rozšíření o PO jako členy statutárních orgánů a další fyzické osoby a dokonce o ovládací struktury (ze Směrnice tato úprava podle návrhu zákona není – není zde odkaz na CELEX). Obchodník tak má zjišťovat údaje při malých prodejkách, jako mají např. poskytovatelé dotací zjišťovat u svých příjemců.

Žádáme proto, aby v případě styku s PO byly pro obchodníky našeho typu postačovaly údaje o PO pouze v rozsahu bodu 1 a případně fyzické osoby, která PO zastupuje.

Důvodová zpráva pak uvádí, že údaje o FO ve statutárním orgánu jsou užší než podle písm. a). Z čeho ale tak vyplývá? To znění se v této části obsahově nezměnilo - i stávající i navrhované znění požaduje údaje o totožnosti FO.

Dále požadujeme vysvětlit (aspoň v důvodové zprávě), jak se postupuje v případech, kdy obchodují 2 povinné osoby (jeden starožitník nakupuje od druhého) – mají si dělat identifikaci a případně kontrolu navzájem? Je pro jednu z nich obchod a pro druhou již obchodní vztah, jak by vyplývalo z nově navrhovaného § 54 odst. 7?

6. Identifikace u nákupu a přijetí do prodeje - § 7 odst. 2 a § 54 odst. 7

Požadujeme vyjmutí e) až g) z § 54 odst. 7. K tomuto kroku zároveň postrádáme jakékoliv vysvětlení v důvodové zprávě. Důvodová zpráva tak vysvětluje k finančním zárukám, nikoliv k nákupu a přijetí do prodeje. I když komisní prodej obchodním vztahem analogicky podle tohoto vysvětlení obchodním vztahem být může, těžko si tak lze představit u výkupu, který je zpravidla jednorázový.

Není nám např. jasné, jak dodržet povinnosti dané § 8 odst. 8, stanovujícím opakovaně identifikace po dobu trvání obchodního vztahu. V případě komisní smlouvy si asi obchodník

jednou za čas znovu identifikuje komitenta, nicméně toto je administrativně nemožné. Komisních smluv je velké množství a jsou uzavírány průběžně. Provádět u každé takové operace a to ještě s ohledem na vyhodnocení rizikovosti klienta (což opět obchodníci nepochopí, jak provést) a s tím spojeným intervalem, znamená pořídit si informační systém v nereálných cenách (pokud by to měla dělat státní správa, takový systém by si jistě za veřejné finance pořídila, nikoliv však soukromník).

Dále tato úprava znamená povinnost kontroly klienta bez ohledu na částku, tj. od jedné koruny. Už tak je až nad míru z administrativního hlediska vypisovat formuláře na identifikaci při výkuech a komisích u předmětů v řádech stokorun, natož aby se tak postupovalo u složitějších kontrol. Zákonodárce si evidentně neuvědomuje dopady svých návrhů a hodlá zavést podobná nesmyslná opatření ve stylu "kanónem na vrabce".

7. Zjišťování PEP a sankcionovaných osob - § 8 odst. 6

Požadavek na obchodníky se starozitnostmi, potažmo na prodavače za pultem, aby zjišťovali taková fakta, je absurdní a postrádá jakoukoliv oporu v praktickém životě.

V prvé řadě je rozsah politicky exponované osoby (PEP) natolik rozsáhlý, a to jak v zásadě celosvětovým vymezením všech osob od prezidentů až po starosty a dále jejich příbuznými, tak časovým vymezením podle § 54 (v kontextu vylučování rizik i po 12 měsících), že není v lidských silách toto objektivně zjistit. Pokud jej prodavač nezná jako vrcholového politika, musí se spolehnout pouze na čestné prohlášení.

U sankcionovaných osob existují alespoň nějaké registry (např. sankční mapa EU), nicméně i tak je zapotřebí mít internet, vyznat se v těchto rozsáhlých seznamech a celou proceduru provést v samotné provozovně.

V obou případech je sice možné zadat do internetového vyhledávače jméno, nicméně z reálného pohledu to má tak nízkou vypovídací hodnotu (např. z hlediska shody jmen), že výsledek se nakonec mine účinkem.

Zcela postrádáme smysl těchto kroků (zvláště u PEP z hlediska AML a CFT) a proč nepostačí pouze základní identifikace, kterou si mohou následně orgány činné v trestním řízení od obchodníků vyžádat k dané osobě. Požadujeme proto, aby se tento odstavec nevztahoval na obchodníky podle § 2 odst. 1) písm. i a případně také j) a byla pro tyto osoby ponechána pouze základní identifikace, která pro danou věc zcela postačuje.

8. Výjimka pro kontrolu klienta - § 9

AML zákon stanoví, že kontrola klienta se provádí před uskutečněním obchodu. Tato podmínka však není reálně uskutečnitelná při pořádání aukcí. U samotné identifikace problém není, neboť před aukcí probíhá registrace všech, kdo se chtějí zúčastnit, nicméně není možné provádět dopředu kontrolu, protože se neví, co a v jaké výši koupí. Není tedy možné zjišťovat ani původ peněz (tedy jejich objem). Obchod se uskuteční příklepem, tedy během aukce, a bylo by absurdní během aukce dělat přestávky a provádět kontrolu jednotlivých vydražitelů. Požadujeme proto, aby zákon stanovil výjimku pro tyto případy a posunul kontrolu až před samotnou platbu s tím, že by se v případě problémů obchod

	<p>zpětně zrušil.</p> <p>9. Zesílená identifikace a kontrola - § 9a</p> <p>Požadujeme, aby z tohoto ustanovení byli odstraněni PEP, popř. aby se stanovila výjimka pro dotčené obchodníky s kulturními statky a použitým zbožím. Máme za to, že absurditu této úpravy, která v konečném důsledku vede až k zesílené identifikaci a kontrole starosty z horní dolní, který si koupí nebo prodá použitý hrnek za pár stovek, by pochopili i úředníci z Moneyval, kterou se důvodová zpráva neustále ohání.</p> <p>10. Pokuty za přestupky</p> <p>Upozorňujeme, že zvýšení částky z 1 mil na 10 mil. je neúnosné a likvidační pro většinu obchodníků podle písm. i) a j). Víme o správním uvážení, nicméně takové navýšení akorát zvyšuje obavy a nejistotu, kdy rozsah takového uvážení je nyní enormní. Nepovažujeme za normální a přiměřené, aby při neprovedení kontroly při výkupu předmětu za 500 Kč hrozila obchodníkovi pokuta neúměrně vyšší. Požadujeme částky pro obchodníky podle písm. i) a j) minimálně zachovat, popř. zvážit jejich výši ve vztahu k hodnotě obchodu. Ono pokuty se mohou dát do zákona, jaké chtějí, pokud ale převyšují roční obraty, tak stejně reálně vymoženy nebudou.</p>
	<p>Připomínka:</p> <p>1. Podezřelý obchod - § 6 písm. j)</p> <p>Doporučujeme do důvodové zprávy k bodu 30 doplnit, že takovými situacemi se mohou myslet např. případy ochrany soukromí, kdy se klient odmítne podrobit kontrole už jenom proto, že se po něm chce občanský průkaz. Jedná se o posílení právní jistoty prodavače, který pak toto takto vyhodnotí. Ostatně to ani jinak nelze, protože pokud by jej vyhodnotil jako podezřelý, musel by hlásit na FAÚ, což není možné, protože o klientovi nemá žádné informace, když se identifikaci nepodrobil.</p> <p>2. Důvodová zpráva – K bodu 36</p> <p>Gramatická chyba: „...identifikační údaj budou...“</p>
	<p>Závěr</p> <p>Požadujeme zpracování všech zásadních připomínek a doporučujeme zvážení všech ostatních připomínek.</p>

Kontakt za Asociaci starožitníků, z.s.: JUDr. Martin Kobert, tel. 728127618